

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

23 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka
(przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Mariusz Łodko
SSN Adam Redzik

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 23 kwietnia 2024 r. w Warszawie

1. skargi kasacyjnej T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 5 grudnia 2019 r., I AGa 290/18,
w sprawie z powództwa S.P. i R.P.

przeciwko T. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
z udziałem interwenientów ubocznych: Skarbu Państwa-Wojewody Dolnośląskiego
i [...]Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w W.oraz Gminy W.
o zapłatę,

2. skargi kasacyjnej T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 czerwca 2022 r., I AGa 471/21,
w sprawie z powództwa S.P. i R.P.
przeciwko T. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę,

**I. uchyla wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 5 grudnia
2019 r., I AGa 290/18, w punkcie 1, punkcie 3 co do oddalenia
apelacji pozwanego w pozostałym zakresie oraz w punkcie 4,**

i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego;

II.1. odrzuca skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 czerwca 2022 r., I AGa 471/21, w zakresie, w którym zaskarżono częściową zmianę wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 19 listopada 2021 r., X GC 300/21, poprzez częściowe oddalenie powództwa;

II.2. oddala skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 czerwca 2022 r., I AGa 471/21, w pozostałej części;

II.3. prostuje oczywistą omyłkę w punkcie 1 wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 czerwca 2022 r., I AGa 471/21, w ten sposób, że słowa „w punkcie II” zastępuje słowami „w punkcie III”;

II.4. zasądza od T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz S.P. i R.P. po 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

(R.N.)

Mariusz Łodko

Joanna Misztal-Konecka

Adam Redzik

UZASADNIENIE

1.1. W dniu 31 sierpnia 2015 r. S.P. i R.P. wnieśli o zasądzenie od T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dalej: „T.”) kwoty 768 397,34 zł wraz z odsetkami ustawowymi. Dochodzona kwota stanowiła sumę kosztów poniesionych przez powodów do 30 czerwca 2015 r. w związku z utrzymaniem placu budowy pozwanej (koszty gwarancji, ubezpieczenia, najmu lokali dla kadry kierowniczej i pracowników, najmu kontenerów socjalno-biurowych, ochrony, najmu gruntu pod składowanie ziemi, przestoju sprzętu budowlanego, ogrodzenia placu budowy, szalunków i energii elektrycznej, a także wynagrodzenia kierownika budowy i inżyniera budowy) w okresie, w którym – z przyczyn niezależnych od powodów – nie

było możliwe prowadzenie prac budowlanych. Sprawa ta była prowadzona przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu pod sygnaturą X GC 680/15.

1.2. Wyrokiem z 30 grudnia 2016 r., w sprawie X GC 680/15, Sąd Okręgowy we Wrocławiu zasądził od pozwanej na rzecz powodów 280 410,92 zł z odsetkami ustawowymi od 9 października 2015 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt II) oraz rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt III-IV).

1.3. Wyrokiem z 5 grudnia 2019 r., na skutek apelacji obu stron i interwencji ubocznych po stronie pozwanej, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie I AGa 290/18, zmienił wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 30 grudnia 2016 r. w punktach I i III jedynie w ten sposób, że zasądził objęte nim należności solidarnie na rzecz powodów (pkt 1), oddalił apelację powodów (pkt 2), oddalił apelację pozwanej i interwencji ubocznych w pozostałym zakresie (pkt 3) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego i postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym (pkt 4-8).

2.1. W dniu 30 listopada 2020 r. S.P. i R.P. wnieśli o zasądzenie solidarnie od T. kwoty 459 712,73 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od 4 września 2017 r. do dnia zapłaty z tytułu dalszych poniesionych kosztów utrzymania placu budowy prowadzonej na rzecz pozwanej w okresie od 1 lipca 2015 r. do sierpnia 2017 r., ewentualnie zasądzenia z tegoż tytułu na rzecz R.P. kwoty 217 059,35 zł, zaś na rzecz S.P. kwoty 242 653,38 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od 4 września 2017 r. Sprawa ta prowadzona była przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu pod sygnaturą X GC 300/21.

2.2. Wyrokiem z 19 listopada 2021 r., wydanym w sprawie X GC 300/21, Sąd Okręgowy we Wrocławiu zasądził od T. solidarnie na rzecz S.P. i R.P. 444 941,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od 4 września 2017 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II) i rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt III).

2.3. Wyrokiem z 20 czerwca 2022 r., w sprawie I AGa 471/21, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił zaskarżony wyrok z 19 listopada 2021 r. w punkcie I w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz każdego z powodów po 220 010,53 zł

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 18 grudnia 2019 do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie, w punkcie II w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz każdego z powodów po 16 179,35 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od prawomocności wyroku (pkt 1); oddalił apelację strony pozwanej w pozostałej części (pkt 2) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 3).

3. W obu sprawach rozpoznawanych przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne istotne dla rozpoznania skarg kasacyjnych:

W wyniku rozstrzygnięcia przetargu nieograniczonego przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych S.P. i R.P. 20 grudnia 2013 r. zawarli z T. umowę o roboty budowlane. Powodowie działali jako konsorcjum firm S.P. oraz R.P. Przedmiotem umowy było wybudowanie pięciu budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. G. w W. w okresie od 3 marca 2014 r. do 3 września 2015 r. Wynagrodzenie określono jako ryczałt w wysokości 20 531 181,73 zł brutto, przy czym w umowie wyraźnie wskazano, że wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć ostatecznego rozmiaru lub kosztów prac.

Po zawarciu umowy doszło do przekazania placu budowy, a powodowie przystąpili do wykonywania prac. Roboty przebiegały prawidłowo, planowo i zgodnie z umową aż do 30 kwietnia 2014 r., kiedy na budowie pojawili się pracownicy Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w W. (dalej: „PINB”) i poinformowali, że 4 kwietnia 2014 r. została wydana decyzja Prezydenta Miasta W. o wstrzymaniu robót na przedmiotowej inwestycji. Następnie, 6 maja 2014 r. PINB wydał postanowienie o wstrzymaniu robót budowlanych, ze względu na wymienioną wyżej decyzję Prezydenta. W dniu 9 maja 2014 r. inspektor nadzoru M.K. (z ramienia T.), wpisem do dziennika budowy, nakazała wstrzymanie robót w trybie natychmiastowym, z uwagi na postanowienie PINB. W dniu 27 czerwca 2014 r. PINB wydał decyzję o zaniechaniu dalszych robót budowlanych. W dniu 12 sierpnia 2014 r. [...] Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego uchylił decyzję PINB z 27

czerwca 2014 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu wyrokiem z 18 listopada 2014 r. oddalił skargę na decyzję Inspektora Wojewódzkiego. W dniu 23 lutego 2015 r. uchylona została decyzja Wojewody stwierdzająca nieważność decyzji Prezydenta W. zatwierdzającej projekt budowlany.

Naczelny Sąd Administracyjny, wyrokiem z 18 listopada 2016 r., uchylił wyrok WSA we Wrocławiu z 18 listopada 2014 r., postanowienie [...] Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w W. z 23 czerwca 2014 r. i postanowienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w W. z 6 maja 2014 r. Ponadto w postępowaniu zainicjowanym przez właściciela sąsiedniej nieruchomości Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 28 sierpnia 2018 r. ostatecznie zaaprobował odmowę stwierdzenia nieważności decyzji Prezydenta W. z 23 września 2009 r., zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej T. pozwolenia na budowę.

Od momentu wstrzymania robót w 2014 r., żadne roboty budowlane nie były prowadzone, natomiast plac budowy został zabezpieczony i był utrzymywany przez powodów. S.P. i R.P. byli gotowi do ponownego podjęcia prac budowlanych. Przeprowadzona została inwentaryzacja placu budowy, która wskazała na jej stan. Strony prowadziły rozmowy w celu ustalenia zasad pokrycia kosztów przestoju, jednakże nie dokonano żadnych wiążących ustaleń.

Powodowie w związku z utrzymywaniem placu budowy ponosili – w kwotach bliżej ustalonych w obu sprawach toczących się przed wrocławskimi sądami i aktualnie niepozostających przedmiotem sporu – koszty gwarancji bankowej wymaganej umową, koszty ubezpieczenia budowy, koszty zapewnienia zakwaterowania pracowników, koszty wynagrodzenia kierownika budowy – koordynatora, inżyniera budowy, kierownika na budowie, koszty zabezpieczenia kontenerów socjalno-biurowych, koszty ochrony terenu, koszty wynajęcia terenu na cele składowania gruntu usuniętego z budowy, koszty wykorzystania szalunków, koszty dostawy energii elektrycznej celem oświetlenia kontenera ochrony i placu budowy, koszty utrzymania ogrodzenia, a nadto nie wykorzystywali należącego do nich sprzętu budowlanego.

Pismem doręczonym T. 19 kwietnia 2017 r. powodowie wezwali do dostarczenia do 4 maja 2017 r. prawomocnych i wykonalnych decyzji

administracyjnych umożliwiających prowadzenie budowy w zakresie zleconych im robót w ramach umowy, zawartej między stronami w dniu 20 grudnia 2013 r., jak również do współdziałania w realizacji umowy, wskazując przy tym, że po upływie tego terminu będą uprawnieni do odstąpienia od umowy. W odpowiedzi strona pozwana wskazała, że wywiązała się należycie z obowiązku dostarczenia powodowi prawomocnej i wykonalnej decyzji o pozwoleniu na budowę.

Pismem doręczonym stronie pozwanej 19 lipca 2017 r. powodowie złożyli jej oświadczenie o odstąpieniu umowy z 20 grudnia 2013 r. w dotychczas niewykonanej części, ze skutkiem na 15 sierpnia 2017 r. W uzasadnieniu tej decyzji odwołali się do braku zapewnienia im możliwości prowadzenia budowy, wskazując przy tym, że znajduje ona oparcie w § 32 ust. 1 umowy oraz art. 656 w zw. z art. 491 § 1 i 2 w zw. z art. 647 k.c., a także postanowieniami umowy w zakresie obowiązków inwestora. W odpowiedzi strona pozwana wskazała, że nie ma podstaw do obarczania jej odpowiedzialnością za wstrzymanie robót, a tym samym brak podstaw do odstąpienia od umowy w oparciu o art. 491 § 1 i 2 w zw. z art. 647 k.c.

W dniu 2 sierpnia 2017 r. strony ustaliły harmonogram przekazania dokumentacji do 9 sierpnia 2017 r., z wyjątkiem dzienników budowy, które miały zostać przekazane do 18 sierpnia 2017 r., oraz demontażu i wywozu zaplecza budowy, w tym szalunków, ogrodzenia oraz linii energetycznych, do 18 sierpnia 2017 r. W dniu 22 sierpnia 2017 r. strona pozwana wezwała powodów do wydania placu budowy oraz dzienników budowy, w związku z odstąpieniem przez nich od umowy z 20 grudnia 2013 r. W dniu 25 sierpnia 2017 r. powodowie przekazali stronie pozwanej teren budowy wraz z dziennikami budowy.

3.1. W sprawie X GC 680/15 Sąd Okręgowy oparł uwzględnienie powództwa co do zasady na art. 471 k.c., powołując się na ponoszenie szkody przez powodów z przyczyn leżących po stronie inwestora (decyzja o wstrzymaniu prac związana była z wadliwością projektu budowlanego), natomiast rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny, w sprawie I AGa 290/18, nie znalazł podstaw do przypisania pozwanej winy za wstrzymanie robót budowlanych, ponieważ dokumentacja projektowa była prawidłowa. Z tego względu Sąd Apelacyjny podstawy roszczeń powodów

poszukiwał w art. 632 § 2 k.c., stosowanym odpowiednio do umów o roboty budowlane. Zwrócił uwagę na złożone przez powodów w lipcu 2017 r. oświadczenie o odstąpieniu od umowy w zakresie niewykonanej dotychczas części i uznał je za prawnie skuteczne w świetle art. 491 k.c. Opierało się ono bowiem nie tylko na zarzucie niedostarczenia prawidłowej dokumentacji (który to zarzut był bezzasadny), ale także braku podejmowania działań zmierzających do wznowienia robót budowlanych. Niezależnie od tego – już po złożeniu oświadczenia o odstąpieniu od umowy – strony wyraziły zgodne stanowisko odnośnie do braku woli dalszej realizacji umowy, czego skutkiem było przekazanie przez powodów pozwanej placu budowy wraz z dokumentacją dotyczącą przedmiotowej inwestycji 25 sierpnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny uznał roszczenia powodów za zasadne na podstawie art. 632 § 2 k.c. zastosowanego do należnego powodom wynagrodzenia za ten zakres robót, którego odstąpienie to nie dotyczyło, gdyż na skutek zmiany stosunków, której nie można było przewidzieć, powodowie ponieśliby rażącą stratę, uzyskując wynagrodzenie za wykonane roboty budowlane w zakresie umowy wiążącej strony, na poziomie w niej określonym.

Sąd Apelacyjny zaaprobował określenie przez Sąd Okręgowy zakresu należności przy uwzględnieniu adekwatnego związku przyczynowego i obowiązku minimalizowania szkody na kwotę 280 410,92 zł. Nie zgodził się natomiast z zasądzeniem tejże kwoty na rzecz powodów łącznie (jako współników spółki cywilnej), lecz wywiódł, że po stronie powodów występuje solidarność wierzycieli. Wniosek ten wywiódł stąd, że wprawdzie umowa konsorcjum określała udział każdego z powodów w 50% w zyskach i stratach z wspólnego przedsięwzięcia, jednakże każdy z powodów był samodzielnie uprawniony do fakturowania.

3.2. Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z 5 grudnia 2019 r., I AGa 290/18, wniosła T., zaskarżając ten wyrok w części dotyczącej pkt 1 i 3 w zakresie, w którym oddalono apelację pozwanej w pozostałym zakresie. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 328 § 2 w zw. z art. 387 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do 7 listopada 2019 r. (w zw. z art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks

postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw); art. 321 § 1 w zw. z art. 387 § 2 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do 7 listopada 2019 r. (w zw. z art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw). Nadto skarżąca zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 491 § 1 i 2 w zw. z art. 65 § 1 k.c. i pismami powodów z 18 kwietnia 2017 r. oraz 13 lipca 2017 r.; art. 65 § 1 i 2 w zw. z art. 647 i nast. k.c. oraz postanowieniami umowy z 20 grudnia 2013 r.; art. 632 § 2 k.c.; art. 367 w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c. i postanowieniami umowy z 20 grudnia 2013 r.; art. 481 § 1 w zw. z art. 632 § 2 k.c.

Skarżąca domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego oraz zmiany zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i oddalenia powództwa w części objętej zakresem zaskarżenia apelacją, a także zasądzenia od powodów na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej według norm przepisanych.

3.3. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie domagali się jej oddalenia oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

3.4. Prokurator Generalny zajął stanowisko, że skarga kasacyjna pozwanej powinna zostać uwzględniona.

3.4. Postępowanie ze skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 5 grudnia 2019 r., I AGa 290/18/21, prowadzone było w Sądzie Najwyższym pierwotnie pod sygnaturą V CSK 380/20, a następnie V CSKP 380/20, wreszcie – II CSKP 719/22.

4.1. W sprawie X GC 300/21 Sąd Okręgowy oparł uwzględnienie powództwa o zwrot kosztów poniesionych przez powodów na utrzymanie placu budowy w okresie od 1 lipca 2015 r. do 15 sierpnia 2017 r. na art. 632 § 2 k.c., uznając swoje związanie ustaleniami faktycznymi i ocenami prawnymi wyrażonymi przez Sąd Apelacyjny w poprzednio rozpoznawanej pomiędzy stronami sprawie I AGa 290/18,

w tym co do skuteczności odstąpienia przez powodów od umowy, dopuszczalności podwyższenia umówionego wynagrodzenia ryczałtowego, daty początkowej naliczania odsetek od roszczenia głównego oraz zasadności kosztów związanych z pełnieniem funkcji kierownika budowy na przedmiotowej inwestycji.

Tymczasem Sąd Apelacyjny uznał, że zakres związania prawomocnym orzeczeniem wynikający z art. 365 § 1 k.p.c. rozciąga się jedynie na sentencję wyroku, a nie motywy jakie legły u podstaw rozstrzygnięcia sporu. Równocześnie stwierdził, że roszczenia powodów winny być oceniane nie przez pryzmat art. 632 § 2 k.c., ale na podstawie art. 471 k.c. Oddzielając kwestię wynagrodzenia umownego i szkody powstałej przy wykonywaniu zobowiązania, Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że w spornym okresie powodowie nie wykonywali prac budowlanych, lecz ponosili koszty w związku z przestojem w pracach, który wystąpił bez ich winy; ponosili koszty utrzymania wstrzymanej budowy. W ocenie Sądu Apelacyjnego, mimo tego, że ostatecznie NSA potwierdził prawidłowość sporządzonej dokumentacji projektowej, należy uznać, iż w spornym okresie w relacji kontrahentów zamawiający - przyjmujący zamówienie, strona pozwana dopuściła się wadliwego wykonania zobowiązania. Przekazanie przez nią powodom dokumentacji projektowej, która uniemożliwiła prowadzenie robót stanowiło o rozbieżności pomiędzy zaistniałym wtedy stanem faktycznym, a treścią zobowiązania, jakie na siebie – mocą umowy o roboty budowlane – przyjęła, a co należy utożsamiać z nienależytym wykonaniem zobowiązania. Nadto strona pozwana utrzymywała stan zawieszenia robót również w czasie, gdy ich podjęcie było już możliwe, tj. po wydaniu przez NSA wzmiankowanego wyroku, dlatego też powodowie zdecydowali się na definitywne zakończenie współpracy ze stroną pozwaną.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego powodowie wykazali wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej określone w art. 471 k.c.: szkodę wynikającą z poniesienia kosztów związanych z zabezpieczeniem budowy, nienależyte wykonanie zobowiązania przez stronę pozwaną, która najpierw przekazała powodom dokumentację, w oparciu o którą niemożliwe było wykonywanie prac przewidzianych umową stron, a następnie zwlekała ze wznowieniem prac, a także związek przyczynowy pomiędzy nienależytym wykonaniem zobowiązania przez stronę pozwaną a doznaną przez powodów szkodą. Poza korektą rachunkową Sąd

Apelacyjny dokonał zmiany sposobu zasądzenia należności na rzecz powodów – z solidarnego na podzielne, ponieważ nie znalazł w przepisach prawa ani w umowie konsorcjum podstaw do przyjęcia solidarności wierzycieli (w umowie konsorcjum przyjęto równy udział w zyskach). Odsetki ustawowe za opóźnienie zostały zasądzone zgodnie z art. 455 w zw. z art. 481 § 1 k.c. od 18 grudnia 2019 r., z uwzględnieniem wezwania pozwanego do zapłaty w ramach zawezwania do próby ugodowej.

4.2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego z 20 czerwca 2022 r. skargę kasacyjną wniosła strona pozwana, zaskarżając go w całości. Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego: art. 632 § 2 w zw. z art. 65 § 1 w zw. z art. 397 § 1 w zw. z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c.; art. 471 k.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c.; art. 367 § 1 k.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. oraz art. 491 § 1 i 2 w zw. z art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. Skarżąca domagała się uchylenia zaskarżonego orzeczenia w całości i rozstrzygnięcie skargi co do istoty na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c., ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

4.3. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie domagali się jej oddalenia.

4.4. Postępowanie ze skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 czerwca 2022 r., I AGa 471/21, prowadzone było w Sądzie Najwyższym pierwotnie pod sygnaturą I CSK 7017/22, a następnie II CSKP 722/23.

5. Postanowieniem z 6 grudnia 2023 r. Sąd Najwyższy połączył sprawę II CSKP 722/23 ze sprawą II CSKP 719/22 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje w odniesieniu do skargi kasacyjnej wywiedzionej od wyroku Sądu Apelacyjnego z 5 grudnia 2019 r.:

6.1. Części zarzutów postawionych w skardze kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego z 5 grudnia 2019 r., I AGa 290/18, nie można odmówić słuszności i z tego względu na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy uchylił

ten wyrok w punkcie 1, punkcie 3 co do oddalenia apelacji pozwanej w pozostałym zakresie oraz w punkcie 4, i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

6.2. Rozpoczynając analizę zarzutów skargi kasacyjnej od zarzutów naruszenia prawa procesowego, należy uznać za niezasadny zarzut naruszenia art. 328 § 2 w zw. z art. 387 § 2 i art. 391 §1 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym do 7 listopada 2019 r.). Skarżąca wywodzi, że uzasadnienie sporządzone przez Sąd Apelacyjny w sprawie I AGa 290/18 jest niekompletne, ponieważ nie wskazano w nim na jakiej podstawie Sąd Apelacyjny ustalił, że na pozwanym, w związku z blisko trzyletnim okresem bezczynności wynikającym ze wstrzymania robót budowlanych, spoczywają jakiekolwiek obowiązki w zakresie inicjatywy podjęcia czynności oraz na jakiej podstawie uznał, że faktycznym zamiarem stron było ustanowienie solidarności wierzycieli.

W judykaturze Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że uzasadnienie wyroku sądu drugiej instancji musi zawierać między innymi wskazanie okoliczności faktycznych, które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia obejmuje ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione oraz ocenę dowodów stanowiących podstawę ustaleń. Ustalenie stanu faktycznego sprawy stanowi warunek prawidłowego zastosowania prawa materialnego. Przy uwzględnieniu charakteru postępowania apelacyjnego, judykatura dopuszcza uproszczony sposób wskazania przez sąd drugiej instancji podstawy faktycznej rozstrzygnięcia przez stwierdzenie, że sąd ten podziela ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, jeżeli takiej oceny dokonuje sąd rozpoznający sprawę na skutek wniesionej apelacji. Konieczne jest jednak wyraźne stwierdzenie w tym zakresie, zawarte w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji (postanowienie SN z 11 lipca 2014 r., III CSK 256/13).

Sąd Apelacyjny skorzystał z uproszczonej formy zaaprobowania ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd pierwszej instancji przez przyjęcie ich jako własnych. Jednocześnie zwrócił uwagę, że do rozpoznania zarzutów podniesionych w apelacjach niezbędne było ich uzupełnienie co do okoliczności zaistniałych po

wydaniu zaskarżonego wyroku. W sprawie niniejszej, pomimo pewnych niedostatków, nie ma jednak podstaw do uznania skuteczności zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Sporządzone przez Sąd drugiej instancji uzasadnienie daje możliwość skontrolowania toku rozumowania tego Sądu, a to jest wystarczające dla przeprowadzenia kontroli kasacyjnej. Tymczasem zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. (w brzmieniu sprzed 7 listopada 2019 r.) tylko wyjątkowo może wypełniać podstawę kasacyjną przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., a mianowicie wówczas, gdy wskutek uchybienia konkretnym wymaganiom stawianym treści uzasadnienia wyroku zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (zob. np. wyroki SN z 2 czerwca 2011 r., I CSK 581/10, i z 16 listopada 2011 r., V CSK 527/10), gdyż motywy orzeczenia nie pozwalają na zorientowanie się w przyczynach natury faktycznej i prawnej, które legły u podstaw określonego rozstrzygnięcia (postanowienie SN z 24 stycznia 2019 r., II CSK 755/17).

6.3. Nie można odmówić natomiast częściowej skuteczności zarzutowi naruszenia art. 632 § 2 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyznaniu powodom podwyższonego wynagrodzenia ryczałtowego.

Powodów łączyła z pozwaną umowa o roboty budowlane zawarta 20 grudnia 2013 r., zgodnie z którą wynagrodzenie przysługujące wykonawcy zostało określone jako ryczałt. Ryczałtowy charakter wynagrodzenia prowadzi do obciążenia wykonawcy ryzykiem nieprzewidzianego wzrostu rozmiaru prac lub kosztów. Zamawiający zaś nie może żądać obniżenia wynagrodzenia, nawet gdyby wykonawca osiągnął korzyści wyższe od zakładanych. Zgodnie zaś z art. 632 § 2 k.c., jeżeli jednak wskutek zmiany stosunków, której nie można było przewidzieć, wykonanie dzieła groziłoby przyjmującemu zamówienie rażącą stratą, sąd może podwyższyć ryczałt lub rozwiązać umowę.

Powodowie uzyskali wynagrodzenie (ryczałtowe) za prace wykonane do 9 maja 2014 r. W niniejszej sprawie dochodzą tymczasem zwrotu kosztów poniesionych w związku z utrzymaniem placu budowy w czasie przestoju prac budowlanych (nie zaś w okresie ich faktycznego wykonywania) po tej dacie. Utrzymywanie placu budowy w czasie, w którym bez winy powodów, nie było możliwe

prorowadzenie prac budowlanych, nie było ujęte w wynagrodzeniu umownym, lecz generowało szkodę w majątku powodów. Czynnione przez powodów wydatki w spornym okresie nie służyły wykonywaniu prac budowlanych, lecz utrzymaniu wstrzymanej budowy (zabezpieczeniu inwestycji). Mogą być zatem rozpatrywane na gruncie art. 471 k.c., nie zaś art. 632 § 2 k.c.

6.4. Konsekwencją stwierdzenia zasadności zarzutu naruszenia art. 632 § 2 k.c. jest stwierdzenie nie tyle zasadności zarzutu naruszenia art. 481 § 1 w zw. z art. 632 § 2 k.c., co raczej dostrzeżenie potrzeby analizy roszczenia odsetkowego w kontekście ewentualnej odmiennej podstawy prawnej uwzględnienia żądania głównego. W przypadku bowiem rozstrzygnięć sądowych o charakterze konstytutywnym popadnięcie dłużnika w opóźnienie ma miejsce zwykle znacznie później niż w przypadku zasądzania należności w orzeczeniu o charakterze deklaratoryjnym. Zbędne jest natomiast odnoszenie się przez Sąd Najwyższy do kwestii opóźnienia w płatności ryczału podwyższonego przez sąd na mocy art. 632 § 2 k.c.

6.5. Słuszne są również zarzuty skarżącej w zakresie w jakim kwestionuje zmianę zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji poprzez przyjęcie solidarności wierzycieli (powodów). W sytuacji, w której w aktach sprawy nie ma oświadczenia powodów co do żądania zasądzenia solidarnego, próżno poszukiwać podstawy do tego, by sąd władny był samodzielnie określić – w inny sposób niż żądany przez powodów – formułę zasądzenia należności na rzecz strony powodowej (art. 321 § 1 w zw. z 391 § 1 k.p.c.). Zastrzec trzeba, że wyraźnego sformułowania żądania nie mogą zastępować stanowiska stron wyrażane w pismach procesowych, w uzasadnieniu zgłaszanych żądań i formułowanych poglądów prawnych; zatem wskazanie *obiter dicta* w piśmie procesowym, że w ocenie powodów zasadne było zasądzenie należności solidarnie nie prowadzi do modyfikacji zgłoszonego w sprawie żądania, które limituje kompetencje orzecznicze sądu. Irrelevantne pozostaje też to, że powodowie nie dostrzegają ekonomicznej różnicy w zasądzeniu określonej kwoty podzielnie lub solidarnie na ich rzecz.

Uznanie zasadności zarzutu naruszenia art. 321 § 1 w zw. z 391 § 1 k.p.c., czyni przedwczesnym odnoszenie się do powiązanych z nim zarzutów naruszenia

prawa materialnego poprzez uznanie – w oparciu o wykładnię umowy – że należności powinny być zasądzone na rzecz powodów solidarnie. Trzeba jedynie przypomnieć, że solidarność musi każdorazowo znajdować podstawę w przepisie ustawy lub umowie stron (art. 369 k.c.)

6.6. Bezzasadne są natomiast zarzuty naruszenia art. 491 § 1 i 2 w zw. z art. 65 § 1 k.c. odnoszące się do konstatacji Sądu Apelacyjnego co do tego, że powodowie skutecznie odstąpili od umowy o roboty budowlane.

Zgodnie z art. 491 § 1 k.c., jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Może również bądź bez wyznaczenia terminu dodatkowego, bądź też po jego bezskutecznym upływie żądać wykonania zobowiązania i naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki. Paragraf 2 tego artykułu stanowi natomiast, że jeżeli świadczenia obu stron są podzielne, a jedna ze stron dopuszcza się zwłoki tylko co do części świadczenia, uprawnienie do odstąpienia od umowy przysługujące drugiej stronie ogranicza się, według jej wyboru, albo do tej części, albo do całej reszty niespełnionego świadczenia. Strona ta może także odstąpić od umowy w całości, jeżeli wykonanie częściowe nie miałoby dla niej znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez nią cel umowy, wiadomy stronie będącej w zwłoce.

Z ustaleń faktycznych poczynionych przez Sądy *meriti*, którymi Sąd Najwyższy jest związany, wynika, że powodowie nie mogli wykonywać prac budowlanych z powodu ich wstrzymania i toczących się postępowań administracyjnych, zaś pozwana – mimo wyznaczenia terminu do usunięcia przeszkód i podjęcia współdziałania w realizacji celu inwestycyjnego – ograniczyła się jedynie w odpowiedzi do informacji, że w jej ocenie wszystkie obowiązki wykonywane są prawidłowo. Co więcej, niezależnie od złożenia przez powodów oświadczeń o odstąpieniu od umowy, obie strony zgodnie zaakceptowały zakończenie współpracy bez zrealizowania celu umowy o roboty budowlane. Jest to oczywiste, jeśli zważyć na przekazanie pozwanej przez powodów placu budowy,

wszelkiej dokumentacji itd. Równocześnie skarżąca nie wyjaśnia jakie znaczenie dla rozstrzygnięcia o kosztach utrzymania placu budowy w okresie przestoju, poprzedzającego definitywne zakończenie współpracy stron, ma ewentualne naruszenie art. 491 k.c.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje w odniesieniu do skargi kasacyjnej
wywiedzionej od wyroku Sądu Apelacyjnego z 20 czerwca 2022 r.:**

7.1. Rozstrzyganie co do skargi kasacyjnej należy poprzedzić oceną dopuszczalności skargi kasacyjnej. Poza wymaganiami formalnymi dopuszczalność skargi kasacyjnej, podobnie jak i innych środków zaskarżenia, uzależniona jest bowiem od wykazania przez skarżącego interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia, który uwarunkowany jest wykazaniem pokrzywdzenia tym orzeczeniem. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r. (III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108), której nadano moc zasady prawnej, wyrażone zostało stanowisko, że pokrzywdzenie orzeczeniem (*gravamen*) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka. Sąd Najwyższy przyjął, że ogólne założenie obiektywnej potrzeby uzyskania ochrony prawnej, które racjonalizuje możliwość korzystania ze środków zaskarżenia, nie naruszając ich istoty, uzasadnia uznanie interesu prawnego w zaskarżeniu, jako przesłanki dopuszczalności środków zaskarżenia. Jej istnienie wynika z zasad i regulacji znajdujących odzwierciedlenie w Kodeksie postępowania cywilnego; objęta jest przewidzianym w tym Kodeksie systemem badania dopuszczalności środków zaskarżania orzeczeń. Interes ten występuje w razie pokrzywdzenia (*gravaminis*) i polega na niekorzystnej dla strony różnicy między zgłoszonym przez nią żądaniem a treścią rozstrzygnięcia. Przesłanka *gravaminis* pozwala przyjąć, że w części, w której orzeczenie jest korzystne dla skarżącego, skarga kasacyjna jest wyłączona, ze względu na brak pokrzywdzenia (tak też postanowienia SN: z 31 października 2023 r., I CSK 4683/22; z 24 stycznia 2024 r., I CSK 924/23; z 14 lutego 2024 r., I CSK 2906/23, i z 29 lutego 2024 r., I CSK 1080/23).

Skarżąca objęła zakresem zaskarżenia wyrok Sądu Apelacyjnego z 20 czerwca 2022 r. w całości, a zatem również rozstrzygnięcie o częściowym oddaleniu powództwa. Tymczasem rozstrzygnięcie to w sposób oczywisty nie narusza interesów skarżącej, należało zatem na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z § 2 k.p.c. skargę odrzucić w zakresie, w którym zaskarżono częściową zmianę wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 19 listopada 2021 r., X GC 300/21, poprzez częściowe oddalenie powództwa.

7.2. W pozostałym zakresie skarga kasacyjna nie okazała się zasadna.

7.3. Na wstępie podnieść należy, że zarzuty skargi kasacyjnej w sprawie II CSKP 722/23 w znacznej mierze oparte są na tym, że Sąd Apelacyjny w sprawie I AGa 471/22 odrzucił zastosowanie art. 632 k.c., który stanowił podstawę rozstrzygnięcia w „bliźniaczej” sprawie I AGa 290/18. Nie można nie zauważyć oczywistej niekonsekwencji stanowiska pozwanej, która w sprawie I AGa 290/18 podważa właśnie oparcie rozstrzygnięcia na art. 632 k.c. Co więcej, skarżąca wskazuje, że zarzuca naruszenie prawa materialnego, a tymczasem zarzuty kasacyjne wiąże z naruszeniem przepisów postępowania, tj. art. 365 k.p.c.

Nie może zostać uznany za zasadny zarzut naruszenia art. 632 § 2 w zw. z art. 65 § 1 w zw. z 397 [367 – dopisek SN] § 1 w zw. z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię, a w konsekwencji niezastosowanie. W ocenie pozwanej błąd Sądu drugiej instancji polega na tym, że Sąd ten doszedł do swoich konkluzji w sposób przeczący wynikom postępowania zakończonego między stronami prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 5 grudnia 2019 r., I AGa 290/18. W ocenie strony skarżącej, orzekając w granicach zasady związania wynikającej z art. 365 k.p.c. i – przyjmując za własne ustalenia wynikające z treści innego prawomocnego wyroku sądu cywilnego – Sąd drugiej instancji w wyroku wydanym w sprawie I AGa 471/21 nie mógł zastosować innej podstawy prawnej orzekania niż przyjęta przez Sąd Apelacyjny w sprawie I AGa 290/18.

W ścisłym związku z tym zarzutem pozostaje zarzut naruszenia art. 471 k.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. Skarżąca upatruje naruszenia tych regulacji w dokonaniu ich błędnej wykładni, a w konsekwencji zastosowaniu w stanie faktycznym sprawy.

Jej zdaniem, w powiązaniu z pierwszym z zarzutów (dotyczącym art. 632 § 2 k.c.), przesądzenie o braku winy strony pozwanej związanej z treścią dokumentacji projektowej prowadzi do konkluzji, że – w myśl zasady wiążania z art. 365 § 1 k.p.c. – z żadnymi przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej na rzecz powodów nie można mieć do czynienia, co również wynika z przytoczonych stwierdzeń Sądu Apelacyjnego w sprawie I AGa 290/18. Wyrokiem tym były związane również Sądy orzekające w sprawie niniejszej, a interpretacji tej zaprzeczył Sąd Apelacyjny w sprawie I AGa 471/21.

7.3. Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Przepis ten definiuje istotne skutki prawomocnego wyroku wydanego w sprawie cywilnej oraz krąg podmiotów, które są związane tym orzeczeniem. Wskazana regulacja określa zatem zakres mocy wiążącej orzeczenia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego występują dwa zasadnicze poglądy co do zakresu mocy wiążącej prawomocnych orzeczeń sądowych, czyli pozytywnego aspektu prawomocności materialnej (art. 365 § 1 k.p.c.). Pierwsze z zapatrywań, szeroko ujmujące moc wiążącą orzeczeń, jest związane przede wszystkim z wyrażonym w uchwale Sądu Najwyższego z 29 marca 1994 r., III CZP 29/94, zapatrywaniem, że unormowanie zawarte w art. 365 k.p.c. ma gwarantować poszanowanie prawomocnego orzeczenia sądu, regulującego stosunek prawny będący przedmiotem rozstrzygnięcia. Uchwała ta dotyczyła problematyki rozdrabniania roszczeń, w związku z którą stwierdzono, że dopuszczenie do możliwości rozbieżnej oceny zasadności tego samego roszczenia w tych samych okolicznościach byłoby zaprzeczeniem społecznie oczekiwanych reguł ochrony prawnej i naruszeniem zasady zaufania do wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu uchwały wyrażono jednak dalej idący pogląd, że prawomocny wyrok, z punktu widzenia jego prejudycjalnego znaczenia w innej sprawie, powoduje niedopuszczalność dokonania odmiennej oceny tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami. Opierając się na tym stanowisku, przyjmowano, że sąd obowiązany jest uznać, iż kwestia prawna, która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w innej

sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie przez niego rozpoznawanej, kształtuje się tak, jak to przyjęto we wcześniejszym, prawomocnym wyroku. W przeciwnym bowiem razie wyroki sądowe miałyby walor jedynie opiniujący, a nie stanowczy i imperatywny (wyroki SN z 12 lipca 2002 r., V CKN 1110/00, oraz z 14 maja 2003 r., I CKN 263/01).

Drugie z zapatrywań ujmuje wąsko zakres mocy wiążącej, jako wyznaczony treścią sentencji orzeczenia odnoszącej się do konkretnych żądań powoda. W przypadku prawomocnych wyroków zasądzających moc wiążąca orzeczeń wyraża się zatem w obowiązku przyjęcia przez sąd rozpoznający inną sprawę, że osoba wskazana w wyroku ma zapłacić powodowi określoną kwotę (wyrok SN z 28 marca 2007 r., II CSK 530/06) lub też nie jest zobowiązana jej zapłacić. Na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. sąd nie jest natomiast związany dokonaną w innym postępowaniu oceną istnienia konkretnego stosunku prawnego. Wyrok wiąże bowiem co do przysługiwania konkretnego roszczenia, ale nie co do oceny prawnej relacji zachodzącej między stronami, z której to roszczenie miałoby wynikać (wyrok SN z 29 września 2017 r., V CSK 10/17).

Od czasu wydania przywołanej uchwały z 29 marca 1994 r., III CZP 29/94, w orzecznictwie Sądu Najwyższego równolegle przez pewien czas prezentowane były oba poglądy, ale obecnie dominujące jest wąskie rozumienie mocy wiążącej orzeczeń (tak np. wyroki: z 23 maja 2002 r., IV CKN 1073/00; z 17 maja 2012 r., I CSK 494/11; z 15 stycznia 2015 r., IV CSK 181/14; z 9 września 2015 r., IV CSK 726/14; z 7 kwietnia 2016 r., III CSK 276/15; z 28 października 2016 r., I CSK 687/15; z 24 stycznia 2017 r., V CSK 164/16; z 26 maja 2017 r., I CSK 464/16; z 29 września 2017 r., V CSK 10/17; z 13 października 2017 r., I CSK 46/17, i z 26 kwietnia 2019 r., V CSK 80/18; uchwała z 8 listopada 2019 r., III CZP 27/19, OSNC 2020, nr 6, poz. 48; co do szerokiego rozumienia zob. np. wyroki: z 7 kwietnia 2011 r., I PK 225/10; z 6 marca 2014 r., V CSK 203/13, i z 4 listopada 2016 r., I CSK 736/15; uchwała z 12 lipca 2018 r., III CZP 3/18; postanowienie z 9 stycznia 2019 r., I CZ 112/18). Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela zapatrywanie wąsko ujmujące zakres mocy wiążącej, o której mowa w art. 365 § 1 k.p.c., z przyczyn szeroko zaprezentowanych w wyroku SN z 13 maja

2021 r. (V CSKP 73/21, OSNC 2022, nr 2, poz. 19; podobnie postanowienie SN z 7 lipca 2021 r., III CSKP 103/21, OSNC 2022, nr 1, poz. 11).

W konsekwencji w kontekście zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej, nie sposób pominąć, że granice mocy wiążącej prawomocnego wyroku określa jego sentencja, zaś motywy zawarte w uzasadnieniu tylko w takim zakresie, w jakim stanowią konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia i są konieczne dla wyjaśnienia jego zakresu. Nie są w takim wypadku wiążące dla sądu orzekającego w późniejszej sprawie zarówno ustalenia faktyczne, jak i ocena prawna dokonane w sprawie rozpoznawanej uprzednio, chyba że stanowią kwestię prejudycjalną. Nie sposób zatem przyjąć, że w okolicznościach sprawy można mówić o prejudycjalności kwestii rozstrzyganej w sprawie II CSKP 719/22 wobec sprawy II CSKP 722/23.

7.4. Skarżąca nie wykazała także zasadności zarzutu naruszenia art. 367 § 1 k.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. polegającego na jego błędnej wykładni, a w konsekwencji zastosowaniu w stanie faktycznym sprawy. Również w tym przypadku ograniczyła się do powołania się na sprzeczność stanowiska Sądu w sprawie I AGa 471/21 z poglądem stanowiącym podstawę wyrokowania w sprawie I AGa 290/18.

7.5. Podobnie zarzut naruszenia art. 491 § 1 i 2 w zw. z art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. został określony jako polegający na błędnej wykładni. Nie został on jednak ani doprecyzowany, ani bliżej uzasadniony w sprawie II CSKP 722/23, co uniemożliwiało jego ocenę i stwierdzenie zasadności. Trzeba podkreślić, że nie jest dopuszczalne stawianie zarzutów kasacyjnych poprzez odwołanie się do zarzutów sformułowanych w skardze kasacyjnej skierowanej przeciwko innemu orzeczeniu (a to przeciwko wyrokowi w sprawie I AGa 290/18).

7.6. Konsekwencją stwierdzenia niezasadności zarzutów kasacyjnych sformułowanych wobec wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 czerwca 2022 r., I AGa 471/21, było na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalenie skargi kasacyjnej w pozostałej części. Równocześnie Sąd Najwyższy sprostował oczywistą omyłkę w punkcie 1 wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 czerwca 2022 r., I AGa 471/21, w ten sposób, że słowa „w punkcie II” zastąpił słowami „w punkcie III”.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego w sprawie zainicjowanej skargą kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 czerwca 2022 r., I AGa 471/21, uzasadnia art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

(R.N.)

[ms]